

UŽ TIKRĄ ENERGETINĘ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ!

Atsinaujinančios energetikos, šilumos bei vandens tiekėjų asociacijų, energetikos ekspertų
PAREIŠKIMAS
Vilnius, 2012.01.03

Lietuvos biokuro, vėjo, saulės ir hidroenergetikos įmonių, šilumos bei vandens tiekėjų asociacijų, energetikos ekspertų atstovai, susirinkę Vilniuje aptarė svarbiausias Lietuvos energetikos problemas ir siūlo ilgalaikius sprendimus, kurie garantuotų Lietuvai realią nepriklausomybę nuo dabar šalies energetikos rinkoje vienvaldiškai dominuojančių dujų, naftos ir elektros tiekėjų iš užsienio.

Asociacijų bei energetikos ekspertų organizacijų atstovai:

konstatuodami, kad:

Lietuvai kasmet reikia:

- apie 20 TWh šilumos (*centralizuotai tiekiamos šiluma daugiabučių namų ir viešosios paskirties pastatų šildymui, individualių namų, pramonės ir žemės ūkio objektų patalpų šildymui*);
- apie 10 TWh elektros energijos

šių energijos poreikių tenkinimui kasmet importuojame:

- 2,4 mlrd. m³ gamtinių dujų;
- 150 tūkstančių tonų naftos produktų;
- daugiau kaip 6 TWh elektros energijos.

už tai Rusijai per metus sumokame apie 4 milijardus litų;

įvertindami, jog:

Lietuvoje yra dideli, tačiau dar menkai panaudojami šie atsinaujinantys energijos išteklių:

- **biokuras** (*malkinės medienos ir medienos perdirbimo atliekos, šiaudai, greitai augantys žilvičiai, kita augalinė masė, nuotekų dumblas*) – 2,25 mln. tonų naftos ekvivalento (*arba ~25 TWh energijos*);
- **biologiškai skaidžios pramoninės ir komunalinės atliekos** – 1 300 tūkst. tonų (*arba ~3TWh energijos*);
- **vėjo energija** (*generavimo potencialas*) - 5,5 TWh energijos;
- **saulės energija** (*techninis potencialas*) - 2,1 TWh energijos;
- **hidroelektrinėse** pratekantis vanduo galėtų pagaminti 1 TWh energijos;
- **biodujos** (*techninis potencialas*) – 2 TWh energijos;
- **žemės gelmių** panaudota šiluma leistų pagaminti iki 1 TWh šilumos;
- **biodegalų** gamybos pajėgumai gali pagaminti 20%) visų Lietuvoje sunaudojamų degalų;

visi šie vietiniai energijos šaltiniai kartu sudaro apie 40 TWh Lietuvos metinį energetinį potencialą, kuris žymiai viršija bendrąjį šilumos ir elektros energijos poreikį;

pareiškia:

- Lietuva turi unikalią galimybę panaudodama biokurą, rūšiuotas komunalines atliekas, kitą vietinį kurą, itin efektyviai gaminti elektrą bei šilumą kogeneracinėse elektrinėse centralizuoto šildymo sistemose, taip pat - diversifikuoti šilumos šaltinius individualiems bei kitiems vartotojams.
- Lietuvai nėra gyvybiškai būtinas iškastinės energijos išteklių importas, todėl milžiniškos investicijos į brangias atvežtinio kuro tiekimo ir panaudojimo įmones bei infrastruktūrą turi būti gerai išnagrinėtos ir tikslingos.

- Lietuva iš savo atsinaujinančių šaltinių gali ne tik patenkinti visus šalies poreikius, bet ir eksportuoti dalį švarios energijos bei jos technologijas į kitas šalis.
- Sparčiai ir plačiai įsisavindama vietinius ir atsinaujinančius išteklius Lietuva gali sukurti naujas pramonės šakas, kurios taptų ilgalaikiu ir labai perspektyviu eksporto pajamų šaltiniu.

Asociacijų ir ekspertų atstovai įsitikinę, jog dabartinė šalies atsakingų valstybinių institucijų politika neskatina ir net žlugdo alternatyviosios bei atsinaujinančios energetikos plėtrą, kadangi:

- viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) mokesčio didesnioji dalis (55 procentai) skiriama importuotomis dujomis kūrenamai AB „Lietuvos elektrinė“ paremti, o deklaruojamam pagrindiniam tikslui – atsinaujinančių šaltinių energetikai - lieka tik 17 procentų VIAP lėšų. Tai yra niekuo nepateisinamas visų Lietuvos žmonių, mokančių už elektros energiją, lėšų švaistymas. Elektros vartotojų pinigai, kurie privalo būti skiriami taršos mažinimui, energetinės nepriklausomybės didinimui bei ateities energetikos kūrimui, negali remti dujų tiekėjų užsienyje bei jų tarpininkų;
- neleistinai vilkinama energijos efektyvumo programa, todėl išaldytos ES paramos lėšos, kurios leistų gerinti ekologinę šalies būklę, mažinti atvežtinio kuro sunaudojimą, taip pat- atgaivintų statybų verslą, o tuo pačiu - ir visą ekonomiką.

Atsinaujinančios energetikos, šilumos bei vandens tiekėjų asociacijų, energetikos ekspertų atstovai šalies Vyriausybę, Seimą, visas atsakingas valstybės institucijas ragina:

- pašalinti visus biurokratinis barjerus, trukdančius efektyviai naudoti atsinaujinančius energijos išteklius **šilumos ūkio bei elektros gamybos sektoriuose** ir didinti energetinę nepriklausomybę nuo dujų, tuo pačiu sukuriant papildomų darbo vietų bei prisidedant prie Lietuvos ekonomikos spartesnio augimo.
- sprendimą dėl šalies energetinių šaltinių derinio ir jo proporcijų priimti tik po išsamios ir viešos diskusijos, pateikus visuomenei visą informaciją, įskaitant nevyriausybinių ir verslo organizacijų nuostatas, apie skirtingų energetikos šaltinių atsiperkamumą, saugumą ir įtaką vartotojų kainoms, taip pat – atsižvelgiant į Europos Sąjungos Energetikos veiksmų plano iki 2050 metų rekomendacijas;
- **Atsinaujinančios energetikos plėtrą paskelbti nacionaliniu Lietuvos energetikos prioritetu**, o šilumos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių iki 2015 metų padidinti iki 70 procentų, 2020 metais – iki 85 procentų nuo suvartojamo šilumos poreikio. Elektros gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių iki 2015-ųjų metų padidinti iki 25 procentų, 2020-aisiais metais – iki 35 procentų nuo suvartojamos elektros poreikio.
- siekiant, kad šilumos vartotojai kuo greičiau pajustų perėjimo į biokurą naudą ir būtų stabilizuotos šilumos kainos, **vietinio kuro diegimo** projektus įtraukti į valstybinę **investicinę programą**, nukreipiant į šią sritį būtinas ES fondų lėšas.
- nedelsiant **pradėti naudoti JESSICA** fonde išaldytas lėšas –daugiabučių atnaujinimui (modernizavimui) skirtus 785 milijonus litų, pašalinti visus biurokratinis trukdžius, užkertančius kelią pasenusių daugiabučių namų bei visuomeninių pastatų renovacijai, sudaryti palankias gyventojams finansavimo sąlygas, diegti naujas šių projektų įgyvendinimo formas, taip žymiai pagreitinant renovacijos procesą visoje šalyje.
- ES 2014 -2020 metų laikotarpio paramą planuoti atsakingai, atsižvelgiant į strategiškai svarbią Lietuvos energetinei nepriklausomybei atsinaujinančios energetikos plėtrą ir ilgalaikę naudą Lietuvos ekonomikai.
- pakeisti ydingą VIAP mokesčio paskirstymo tvarką, remiantis pasaulinės praktikos pavyzdžiais ir tarptautiniais reglamentais.

- vienkartinius, rizikingus ir labai brangius energetikos projektus pradėti tik gavus daugumos Lietuvos piliečių pritarimą.

Atsinaujinančios energetikos, šilumos bei vandens tiekėjų asociacijų, energetikos ekspertų atstovai kviečia jungtis visas atsinaujinančios energijos ir energijos taupymo idėjoms pritariančias jėgas – šalies ateičiai neabejingus piliečius, nevyriausybinės organizacijas bei politines partijas, ekologiška kryptimi veikiančias ir energiją taupančias pramonės bei paslaugų įmones – reikalaujant iš valdžios institucijų **rinktis** vienai iš svarbiausių šalies gyvavimo sričių – **energetikai – ilgalaikį, ekonomišką, ekologišką ir realią nepriklausomybę užtikrinantį sprendimą.**

Pasaulio energetikos tarybos Lietuvos komiteto
pirmininkas

Rymantas Juozaitis

Lietuvos biomasės energetikos asociacijos
prezidentas

Remigijus Lapinskas

Lietuvos biodegalų asociacijos
prezidentas

Mindaugas Palijanskas

Lietuvos biodujų asociacijos
prezidentas

Virginijus Stiormer

Lietuvos fotoelektros technologijų ir verslo asociacijos
prezidentas

Simas Ramutis Petrikis

Lietuvos geotermijos asociacijos
prezidentas

Feliksas Zinevičius

Lietuvos hidroenergetikų asociacijos
tarybos direktorius

Petras Punys

Lietuvos saulės energetikos asociacijos
prezidentas

Edmundas Žilinskas

Lietuvos vėjo elektrinių asociacijos
prezidentas

Saulius Pikšrys

Lietuvos elektros energijos gamintojų asociacijos
prezidentas

Algimantas Zaremba

Lietuvos energetikos konsultantų asociacijos
prezidentas

Valdas Lukoševičius

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos
prezidentas

Vytautas Stasiūnas

Lietuvos vandens tiekėjų asociacijos
prezidentas

Bronius Miežutavičius